

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

118.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 19. schůze
ze dne 7. prosince 2022

ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitalizace energetického systému – akční plán EU /kód Rady 13778/22, KOM(2022) 552 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Reného Neděly, ředitelky Odboru elektroenergetiky a teplárenství Ministerstva průmyslu a obchodu Hany Konrádové a ředitelky Odboru mezinárodní spolupráce a EU Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost Markéty Ambrožové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Romana Bělora a po rozpravě

- 1. bere na vědomí** sdělení Komise o digitalizaci energetického systému (akční plán EU);
- 2. podporuje** stanovisko vlády ČR k tomuto dokumentu;
- 3. podporuje** přijetí tohoto dokumentu navazujícího na dokumenty Zelená dohoda pro Evropu a REPowerEU;
- 4. vítá** digitální a udržitelnou transformaci našeho energetického systému v rámci systému evropského jakožto cestu k postupnému ukončení závislosti EU na ruských fosilních palivech a k zajištění cenově dostupného přístupu k energiím;
- 5. upozorňuje** na neurčité formulace obsažené v dokumentu a na možnou administrativní zátěž pro členské státy i podnikatele, kterou opatření mohou doprovázet;
- 6. upozorňuje** na nutnost navázat na aktuální stav souvisejících iniciativ a struktur, aby nedocházelo k duplikacím činností;

7. **u p o z o r ň u j e** na vysokou energetickou náročnost nových technologií a na nutnost nalézat energeticky nejúčinnější řešení vzhledem k dopadům digitálních produktů na životní prostředí;
8. **p o d p o r u j e** aktivity vedoucí ke zvyšování kybernetické bezpečnosti a k posílení odolnosti kritické infrastruktury;
9. **p o d p o r u j e** rozvoj znalostí kvalifikovaných odborníků a rovněž vzdělávání všech občanů v oblasti digitálních nástrojů a technologií;
10. **p o v ě ř u j e** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedkyni Evropské komise.

Jiří Carbol v. r.
ověřovatel

Roman Bělor v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda

Digitalizace energetického systému - akční plán EU

Informační podklad ke sdělení Digitalizace energetického systému - akční plán EU

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Digitalizace energetického systému - akční plán EU

COM(2022) 552 final, kód Rady 13778/22

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
25. 10. 2022
- **Datum projednání ve VEZ:**
2. 11. 2022 (1. kolo)
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 30. 11. 2022, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 5. 12. 2022 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

[Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Digitalizace energetického systému - akční plán EU](#) (dále jen „akční plán“) představuje sérii opatření pro vytvoření digitalizovaného, ekologického a odolného energetického systému. Nejprve jsou v akčním plánu vymezena opatření pro zajištění sdílení údajů v oblasti energetiky, dále opatření na podporu investic do digitální elektrické infrastruktury, další opatření se věnují zlepšení postavení spotřebitele, posílení kybernetické bezpečnosti a odolnosti celého systému a dále také snížení spotřeby energie v odvětví informačních a komunikačních technologií.

Komise v roce 2019 ve sdělení [Zelená dohoda pro Evropu](#) oznámila cíl do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality. Cíl snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní z roku 1990 a cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality byly následně kodifikovány v červnu roku 2021 v [Evropském právním rámci pro klima](#).

Za účelem realizace Zelené dohody pro Evropu představila Komise v červenci roku 2020 [Strategii EU pro integraci energetického systému](#), která si kládla za cíl zajistit koordinované plánování a provoz energetického systému jako celku, napříč různými nosiči energie, energetickými infrastrukturami a odběratelskými odvětvími. V rámci této strategie bylo avizováno přijetí akčního plánu digitalizace energetiky s cílem rozvíjet konkurenční trh s digitálními energetickými službami, který zaručí ochranu osobních údajů a datovou suverenitu a podpoří investice do digitální energetické infrastruktury.

V květnu roku 2022 Komise představila [plán REPowerEU](#), který představuje sérii opatření, která mají zajistit rychlé snížení závislosti EU na ruských fosilních palivech. Toho má být dosaženo prostřednictvím úspory energie, diverzifikace dodávek energie, rychlého nahrazení fosilních paliv urychlením přechodu Evropy na čistou energii a inteligentního kombinování investic a reforem. Transformace energetického systému je tedy zásadní nejen kvůli dosažení klimatické neutrality, ale také pro snížení energetické závislosti na Rusku.

- **Obsah a dopad:**

Akční plán se nejprve zabývá vytvářením rámce EU pro sdílení údajů o energetice. Dle Komise je nezbytné stanovit správu a řízení společného evropského datového prostoru pro energetiku. Toho by mělo být dosaženo prostřednictvím navrhované legislativy, zejména [aktu o datech](#)¹ a [aktu o správě dat](#).² Pro zlepšení koordinace v rámci EU Komise plánuje zřídit expertní skupinu pro inteligentní energii a v rámci této expertní skupiny zřídit pracovní skupinu pro data pro energetiku. V návaznosti na směrnici o elektřině Komise také chystá přijetí prováděcího aktu o požadavcích na interoperabilitu a nediskriminačních a transparentních postupech pro přístup k údajům z měření a o spotřebě.

V další části se akční plán věnuje podpoře investic do digitální elektrické infrastruktury. Komise má zejména v úmyslu podpořit provozovatele přenosových soustav a provozovatele distribučních soustav v EU při vytváření **digitálního dvojčete evropské elektrické sítě** (solistikovaného virtuálního modelu evropské elektrické sítě). Pomocí tohoto „digitálního dvojčete“ by mělo být dosaženo zvýšení účinnosti a inteligence sítě.

Akční plán se také zabývá zlepšením postavení spotřebitelů. Komise poukazuje, že **digitalizované informace** o spotřebě energie spotřebičů nebo o spotřebě energie v domácnostech mohou pomoci spotřebitelům ve snížení spotřeby energie. Digitální nástroje v oblasti energetiky by dle Komise měly být navrhovány tak, aby byly **přístupné** pro co nejvíce široké spektrum spotřebitelů, včetně spotřebitelů, kteří nemají s digitálními technologiemi tolik zkušeností. Dále se Komise plánuje

¹ Informační podklad PI k Aktu o datech je dostupný zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=207928>

² Informační podklad PI k Aktu o správě dat je dostupný zde: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=186427>

věnovat rozvoji **energetických komunit** například prostřednictvím vytvoření experimentální platformy pro testování a simulaci energetických komunit. Komise má také v úmyslu zavést podpůrná opatření, která by měla pomoci zajistit dostatečné množství **kvalifikovaných pracovníků** a vyškolených odborníků pro digitální transformaci v energetice.

Dále je v akčním plánu věnována pozornost opatřením na posílení kybernetické bezpečnosti a odolnosti energetického systému. Za účelem zvýšení odolnosti elektrizační soustavy Komise plánuje navrhnout akt v přenesené pravomoci o kybernetické bezpečnosti přeshraničních toků elektřiny a za účelem zvýšení odolnosti plynárenské soustavy akt v přenesené pravomoci o kybernetické bezpečnosti plynárenských a vodíkových sítí.

Akční plán se dále věnuje spotřebě energie v odvětví informačních a komunikačních technologií. Komise poukazuje, že odvětví informačních a komunikačních technologií spotřebovává přibližně 7 % celosvětové spotřeby elektřiny. Proto plánuje například vypracovat systém energetického označování pro počítače. V oblasti snížení spotřeby energie u **telekomunikační sítí** Komise připravuje například vytvoření kodexu chování EU pro udržitelnost a za účelem snížení spotřeby **datových center** chystá například pro tato centra zavedení systému environmentálního značení. Plánuje také podporovat využívání odpadního tepla z datových center. Komise také poukazuje na vysokou spotřebu energie také u **kryptoměn**. Za účelem snížení této spotřeby se chystá například vypracovat energetické štítky pro blockchainy.

V poslední části se akční plán zabývá zajištěním koordinovaného přístupu v rámci celé EU. Komise se zde věnuje například zajištění synergie mezi energetickou a digitální agendou EU. Proto Komise plánuje ve spolupráci s Evropskou zelenou digitální koalicí vyvinout nástroje a metodiky pro **měření čistého dopadu základních digitálních technologií** v odvětví energetiky na životní prostředí a klima. Komise také plánuje **finančně podporovat** výzkum, inovace a zavádění digitálních technologií v odvětví energetiky například prostřednictvím programu Digitální Evropa nebo programu pro digitalizaci energetiky v rámci programu Horizont Evropa. Komise se také chystá věnovat propojení místních a regionálních inovátorů nebo budování mezinárodních partnerství pro zelenou a digitální transformaci.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda akční plán obecně vítá, zároveň však poukazuje na to, že některé části jsou formulovány neurčitě a bude třeba se aktivně podílet na přípravně dílčích legislativních návrhů, které budou na akční plán navazovat. Dále je dle vlády důležité, aby nové návrhy a aktivity nebyly v rozporu s již realizovanými nebo připravovanými iniciativami. Vláda se následně vyjadřuje k jednotlivým částem akčního plánu. Vláda například obecně souhlasí s návrhem na vytvoření datového prostoru pro energetiku. Jako strategickou vláda vnímá účast v pracovní skupině pro data pro energetiku. Při vytváření digitálního dvojčete evropské elektrické sítě vnímá vláda jako důležitou podporu provozovatelů přenosových a distribučních soustav. V části, která se věnuje postavení spotřebitelů, vláda zdůrazňuje například nutnost vzdělávání obyvatelstva a informační kampaně v oblasti digitálních nástrojů a technologií. Vláda také mimo jiné konstatuje, že je nutné se zaměřit na zvyšující se energetickou náročnost sektoru IKT; dopad na životní prostředí by měl být dle vlády dobře zvažován vždy již od začátku tvorby koncepce a zavádění konkrétní technologie.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení bylo dne 18. 10. 2022 předáno Radě a Evropskému parlamentu.

Ve spolupráci se zpravodajem výboru pro evropské záležitosti Romanem Bělorem zpracovala Mgr. Treza Gajdová, odborná konzultantka Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.